U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Mgr. Daniely Zemanové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobce: **Z. J.,** zastoupený JUDr. Vladimírem Bartošem, advokátem se sídlem Lucemburská 4, Praha 3, adresa pro doručování Emy Destinové 1858/26, Ústí nad Labem, proti žalovanému: **Magistrát města Teplice,** se sídlem Nám. Svobody 2/2, Teplice, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 7. 2009, č. j. MgMT-SČ 025295/PŘ/761/2009/Pd, o přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 27. 11. 2009, č. j. 75 Ca 7/2009 - 27,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas podanou kasační stížností napadá v záhlaví označené usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem (dále též „krajský soud“), kterým byla odmítnuta jeho žaloba ve věci přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 7. 2009, č. j. MgMT-SČ 025295/PŘ/761/2009/Pd. Tímto rozhodnutím byl stěžovatel uznán vinným ze spáchání přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích podle § 22 odst. 1 písm. h) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, za což mu byla uložena pokuta ve výši 25 000 Kč a zákaz činnosti spočívající v zákazu řízení všech motorových vozidel na dobu 12 měsíců.

Z obsahu předloženého soudního spisu vyplynulo, že napadené usnesení krajského soudu, v němž byl stěžovatel řádně poučen o možnosti podat do dvou týdnů od doručení jeho písemného vyhotovení kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně, bylo doručováno jeho zplnomocněnému zástupci –

advokátu JUDr. Vladimíru Bartošovi na adresu pro doručování Emy Destinové 1858/26, Ústí nad Labem. Tuto adresu jmenovaný advokát označil jako adresu pro doručování na první straně podané žaloby.

K doručení tohoto usnesení, jak vyplývá z doručenky připojené u č. l. 27 soudního spisu, došlo ve smyslu ustanovení § 46b a § 50 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění účinném od 1. 7. 2009 (dále jen „o. s. ř."), ve spojení s ustanovením § 42 odst. 2 a 5 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s."), vhozením do domovní nebo jiné adresátem užívané schránky adresáta dne 3. 12. 2009 v 9 hod. 20min.

Dle ustanovení § 106 odst. 2 s. ř. s. musí být kasační stížnost podána do dvou týdnů po doručení rozhodnutí, zmeškání lhůty pro podání kasační stížnosti nelze prominout. Dle ustanovení § 40 odst. 1 s. ř. s. lhůta stanovená tímto zákonem, výzvou nebo rozhodnutím soudu počíná běžet počátkem dne následujícího poté, kdy došlo ke skutečnosti určující její počátek. Lhůta určená podle týdnů, měsíců nebo roků končí dle ustanovení § 40 odst. 2 s. ř. s. uplynutím dne, který se svým označením shoduje s dnem, který určil počátek lhůty. Není-li takový den v měsíci, končí lhůta uplynutím posledního dne tohoto měsíce.

V daném případě byl ve smyslu ustanovení § 40 odst. 1 s. ř. s. dnem určujícím počátek běhu dvoutýdenní lhůty pro podání kasační stížnosti den doručení písemného vyhotovení rozsudku krajského soudu, tj. čtvrtek 3. 12. 2009. Konec lhůty pro podání kasační stížnosti dle odst. 2 téhož ustanovení pak v návaznosti na výše uvedené připadl na den, který se svým pojmenováním shodoval se dnem určujícím počátek běhu lhůty, tj. čtvrtek 17. 12. 2009. Tento den byl posledním dnem pro podání kasační stížnosti, tj. pro její předání soudu nebo zaslání prostřednictvím držitele poštovní licence (nyní provozovatele poštovních služeb), popř. zvláštní poštovní licence, anebo předání orgánu, který má povinnost ji doručit.

Poštovní zásilka obsahující kasační stížnost však byla provozovateli poštovních služeb předána k poštovní přepravě až dne 21. 12. 2009. Nejvyšší správní soud proto dospěl k závěru, že kasační stížnost byla podána opožděně, přestože zástupce stěžovatele ke kasační stížnosti připojil svou žádost adresovanou krajskému soudu ze dne 11. 11. 2009 o dočasné nedoručování pošty v období od 15. 11. 2009 do 13. 12. 2009 včetně pozvání k nástupu na komplexní lázeňskou péči z Priessnitzových léčebných lázní a. s., která se uskutečnila ve dnech 16. 11. 2009 až 14. 12. 2009. V této souvislosti se stěžovatel, resp. jeho zástupce, v kasační stížnosti mylně domnívá, že mu dvoutýdenní lhůta pro podání kasační stížnosti započala běžet až ode dne 15. 12. 2009, tj. po návratu z lázeňské péče.

Důvody, pro které Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost stěžovatele jako opožděnou, jsou následující:

Podle § 42 odst. 2 s. ř. s. má-li účastník nebo osoba zúčastněná na řízení zástupce, doručuje se pouze zástupci, vyjma případů, kdy má účastník řízení nebo osoba zúčastněná na řízení něco osobně vykonat. Tehdy soud doručuje nejenom zástupci, ale také účastníku řízení nebo osobě zúčastněné na řízení. Podle odst. 5 tohoto ustanovení, nestanoví-li soudní řád správní jinak, užijí se pro způsob doručování obdobně předpisy platné pro doručování v občanském soudním řízení, tj. občanský soudní řád.

Dle § 49 odst. 1 o. s. ř. se do vlastních rukou doručují písemnosti, u nichž tak stanoví zákon nebo nařídí-li tak soud. Soudní řád správní výslovně stanoví, že do vlastních rukou účastníků se doručuje rozsudek (§ 54 odst. 3 zákona). Pokud jde o doručení usnesení, jímž se rozhoduje o věci samé (§ 53 odst. 1 s. ř. s.) a usnesení, jímž se řízení končí, zde výslovná úprava doručování do vlastních rukou chybí. Ustanovení § 55 odst. 3 s. ř. s. toliko uvádí, že písemné vyhotovení usnesení se doručuje účastníkům a osobám zúčastněným na řízení jen tehdy, končí-li se jím řízení, jinak jen tomu, komu se jím ukládá povinnost nebo je-li to nutné pro vedení řízení. Ustanovení § 55 odst. 5 s. ř. s. se na doručování usnesení do vlastních rukou nevztahuje, je proto třeba vycházet z úpravy v občanském soudním řádu, kde se doručování usnesení do vlastních rukou odvíjí od rozhodnutí předsedy senátu.

V této souvislosti Nejvyšší správní soud z obsahu předloženého spisu krajského soudu ověřil, že na č. l. 28 je obsažen pokyn ve věci rozhodujícího samosoudce, že usnesení má být doručeno zástupci žalobce a žalovanému přednostně prostřednictvím datových schránek, nebude-li to možné, pak prostřednictvím provozovatele poštovních služeb obálkou typu III., tj. obálkou vztahující se k doručování jiných písemností nedoručovaných do vlastních rukou adresáta (k tomu srovnej instrukci Ministerstva spravedlnosti ze dne 27. 5. 2009, č. j. 58/2009-OD-Org, jíž byly vydány vzory obálek pro doručování písemností v občanském soudním řízení, vzory výzvy a sdělení pro vyvěšení na úřední desce soudu a potvrzení o přijetí).

Způsob doručování těchto písemností, tedy všech písemností, které není nutno doručovat do vlastních rukou, je upraven v § 50 o. s. ř. Doručující orgán (§ 48 odst. 1 o. s. ř.) písemnost doručuje adresátu na adresu pro doručování, avšak k doručení může dojít také na kterémkoli jiném místě, na němž je adresát zastižen. Jestliže o to adresát požádá, soud doručuje na jinou nebo elektronickou adresu, kterou mu sdělil, nevylučuje-li to zákon nebo povaha věci, zejména může-li to přispět k urychlení řízení. Tato adresa je pro dané řízení adresou pro doručování (§ 46a odst. 1 a 2 o. s. ř.).

V případě, že adresát nebyl zastižen a nebyla mu písemnost odevzdána ani jinde, liší se následný postup doručujícího orgánu podle toho, zda je či není možné adresátu vhodit písemnost do domovní nebo jiné jím užívané schránky. Má-li adresát v místě doručování domovní nebo jinou schránku, kterou podle zevního označení užívá, doručující orgán mu písemnost doručí vhozením do této schránky. Vhozením se písemnost považuje bez dalšího za doručenou (§ 50 odst. 1 o. s. ř.). Listina se tedy již neukládá v provozovně provozovatele poštovních služeb nebo u soudu a adresátu se nezanechává výzva k vyzvednutí uložené zásilky. Oproti stávající právní úpravě (účinné do 30. 6. 2009) taktéž nelze předmětnou písemnost doručit jiné vhodné osobě bydlící, působící nebo zaměstnané na témže místě nebo v jeho okolí, která adresáta zná a souhlasí s tím, že mu písemnost odevzdá.

Vhodil-li doručující orgán písemnost do domovní nebo jiné adresátem užívané schránky, musí na ní předtím vyznačit datum vhození. Pokud by takový údaj na vhozené písemnosti chyběl nebo by byl vyznačen nesprávně, účinky doručení nemohou nastat. V případě, že adresát nemá na své adrese k doručování domovní nebo jinou schránku, do níž by bylo možné písemnost vhodit, pak doručující orgán vrátí písemnost odesílajícímu soudu a je-li to možné, zanechá o tom v místě adresy pro doručování písemné oznámení.

Ke zmírnění nové právní úpravy doručování písemností náhradním způsobem občanský soudní řád v ustanovení § 50d upravuje tzv. neúčinnost doručení, tj. možnost prohlásit doručení soudní písemnosti za neúčinné při splnění zákonem stanovených podmínek.

Na tomto místě je nutno připomenout, že postup při prohlašování doručení písemnosti za neúčinné se výrazně liší od pravidel upravujících tento institut v občanském soudním řádu do 30. 6. 2009, kdy k prohlášení neúčinnosti postačovalo prokázat, že se adresát v době doručování na adrese pro doručování (v místě doručování) nezdržoval. Koncepci, podle které se adresát může s doručovanou listinou seznámit vždy, zdržuje-li se v místě, kde mu bylo náhradně doručeno, právní úprava doručování účinná od 1. 7. 2009 opustila. Namísto toho vychází z přesvědčení, že pro doručení není významné, kde se adresát skutečně zdržuje, a nastoluje zásadu, že každý adresát je odpovědný za existenci adresy pro doručování a ochranu vlastních zájmů a že je povinen si zajistit přijímání listin na adrese pro doručování bez ohledu na to, kde se skutečně zdržuje.

Další změnou v právní úpravě je ta skutečnost, že k prohlášení doručení písemnosti za neúčinné se předpokládá aktivita adresáta v podobě podání návrhu na prohlášení doručení konkrétní soudní písemnosti za neúčinné (§ 50d odst. 1 o. s. ř.). Soud tak není oprávněn ani povinen tuto neúčinnost posuzovat z úřední povinnosti s výjimkou případů nesporných řízení v občanském soudním řízení dle § 120 odst. 2 o. s. ř. (§ 50d odst. 2 o. s. ř.). Návrh na prohlášení doručení

písemnosti za neúčinné je možno podat pouze tehdy, nemohl-li se účastník nebo jeho zástupce s písemností z omluvitelného důvodu seznámit, a to ve lhůtě 15 dnů ode dne, kdy se s doručovanou písemností seznámil nebo mohl seznámit. V návrhu musí být vedle obecných náležitostí podání uveden údaj o tom, kdy se adresát s doručovanou listinou seznámil, jakými důkazy má být prokázána včasnost a důvodnost návrhu a nepochybně i údaj o tom, z jakého důvodu se adresát nemohl s listinou seznámit. Ačkoli občanský soudní řád posledně uváděnou náležitost v § 50d odst. 1 výslovně nestanoví, tato nepochybně vyplývá z povahy věci.

V souzené věci však ke zpochybnění účinnosti doručení shora popsaným způsobem nedošlo. Za návrh na prohlášení neúčinnosti doručení ve smyslu § 50d odst. 1 o. s. ř. zcela jistě nelze považovat žádost zástupce stěžovatele o dočasné nedoručování pošty krajským soudem ani pozvání k nástupu na komplexní lázeňskou péči, přiložené ke kasační stížnosti, v níž stěžovatel mylně uvádí, že mu dvoutýdenní lhůta pro podání kasační stížnosti započala běžet až ode dne 15. 12. 2009, tj. po jeho návratu z lázeňské péče.

I kdyby však došlo ke zpochybnění účinnosti doručení postupem dle § 50d o. s. ř., je nutno konstatovat, že soud může žádosti vyhovět pouze tehdy, pokud navrhovatel prokáže existenci omluvitelného důvodu, pro který se nemohl s písemností seznámit. Co se rozumí omluvitelným důvodem, zákon výslovně nevymezuje. Pouze v § 50d odst. 4 o. s. ř. stanoví, že omluvitelným důvodem není u adresáta, který je fyzickou osobou, skutečnost, že se na adrese pro doručení trvale nezdržoval, a u adresáta, který je *podnikající fyzickou osobou* nebo právnickou osobou, skutečnost, že se na adrese pro doručování nikdo nezdržoval.

Jak již bylo uvedeno výše, adresou pro doručování se v § 50d odst. 4 o. s. ř. rozumí adresa, kterou adresát uvedl ve svém podání nebo jiném úkonu učiněném vůči soudu jako adresu místa, na kterou mu mají nebo mohou být doručovány písemnosti, ale také adresa (nebyla-li stanovena tímto způsobem) určená podle hledisek uvedených v § 46b o. s. ř.

Ze znění ustanovení § 50d odst. 4 o. s. ř. není zcela zřejmé, zda se *podnikající fyzickou osobou* rozumí pouze podnikající fyzická osoba, jejíž adresa pro doručování (nebyla-li stanovena podle adresy uvedené v podání nebo jiném úkonu) se určuje podle § 46b písm. b) o. s. ř., nebo zda se touto osobou rozumějí také fyzické osoby, u nichž se adresy pro doručování vymezují podle § 46b písm. f) až j) o. s. ř., tzn. advokát, notář, soudní exekutor, patentový zástupce a insolvenční správce. I když dikce § 50d odst. 4 spíše svědčí pro „užší“ výklad, logika věci napovídá spíše „širšímu“ vymezení tohoto pojmu (srovnej *Drápal, L., Bureš, J. a kol.; Občanský soudní řád I, II Komentář; 1. vydání; Praha : C. H. Beck; 2009; str. 353*).

Širšímu vymezení uvedeného pojmu pak nasvědčuje také předchozí právní úprava doručování včetně soudní judikatury, která stála na stanovisku, že *„je věcí řádného výkonu advokacie, aby v místě svého sídla byla v době doručování zásadně přítomna osoba oprávněná písemnost převzít“* (srovnej nález Ústavního soudu ze dne 20. 7. 2005, sp. zn. I. ÚS 42/05, dostupný na http://nalus.usoud.cz). V případě kvalifikovaných osob, tzn. také advokátů, byla odpovědnost adresáta za řádné přebírání písemností koncipována téměř jako absolutní. I zde ovšem existovaly případy, kdy mohlo dojít ke zpochybnění doručení písemnosti uložením, jak je patrné např. z rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 13. 12. 2000, sp. zn. 20 Cdo 1649/98, dostupného na www.nsoud.cz: *„Nebyla-li písemnost určená do rukou advokáta doručena osobám oprávněným ji za advokáta přijmout proto, že soud adresáta písemnosti neoznačil jako advokáta, pak nebyly splněny předpoklady pro postup vedoucí [...] k doručení písemnosti uložením na poště.“* Stejně tak z nálezu Ústavního soudu ze dne 22. 11. 2007, sp. zn. III. ÚS 703/06, dostupného na http://nalus.usoud.cz, vyplývá, že *„řádně provedené uložení nemůže být v případě doručování advokátu prohlášeno za neúčinné; jestliže je zásilka doručována na adresu sídla advokáta, není ani rozhodné, že doručující orgán zjistil, že se adresát odstěhoval, resp. že není v místě doručení znám (§ 50a odst. 1 a odst. 2 o. s. ř.* – pozn. ve znění účinném do 30. 6. 2009). *[...] Neúčinným by mohlo být doručení advokátu jen tehdy, pokud by vedlejší účastnice prokázala, že její zástupkyně o doručování na „jinou adresu v České republice“ než jejího sídla zapsaného v seznamu advokátů (§ 48 odst. 1 o. s. ř.) soud požádala“.*

Ze všech výše uvedených důvodů vyplývá, že ve vztahu k zástupci stěžovatele, advokátu JUDr. Vladimíru Bartošovi, došlo k účinnému doručení napadeného usnesení krajského soudu již dne 3. 12. 2009 a tuto skutečnost nemůže nikterak zvrátit skutečnost, že v době doručování předmětné písemnosti se jmenovaný advokát podroboval lázeňské péči.

Nejvyšší správní soud proto dospěl k závěru, že kasační stížnost byla podána opožděně, a z tohoto důvodu ji podle ustanovení § 46 odst. 1 písm. b), ve spojení s § 120 s. ř. s., odmítl.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3, větu první, s. ř. s., ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s., podle něhož nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. března 2010

Mgr. Daniela Zemanová
předsedkyně senátu